

Paikallisen opetussuunnitelman laadinta

KASVAMINEN ON YHTEINEN MATKA

”Osallistuva Vihtiläinen lapsi ja nuori saa kasvaa turvallisessa kasvuyhteisössä, jossa välittävät, osaavat ja kannustavat aikuiset mahdollistavat laadukkaan kasvun ja opinpolun elämän valtateille.”

[Sivistyskeskuksen visio]

Perusopetuksen Opetussuunnitelman Valtakunnalliset Perusteet on valmistunut vuonna 2014. Se otetaan käyttöön kunnissa 1.8.2016. Sitä varten myös Vihtin kunnassa on laadittu Vihtin paikallinen opetussuunnitelma (OPS), joka täydentää valtakunnallisia osioita kunnan näkökulmasta.

Vihtin paikallinen opetussuunnitelma on strateginen ja pedagoginen työkalu, joka linjaa perusopetuksen järjestäjän toimintaa sekä koulujen työtä. Koulujen lukuvuosittain laatimat lukuvuosisuunnitelmat eli toimintasuunnitelmat täydentävät ja päivittävät opetussuunnitelmaa. Vihtin kunnan Perusopetuksen Opetussuunnitelman sekä lukuvuosisuunnitelmat hyväksyy kasvatus- ja koulutuslautakunta.

Vihtin opetussuunnitelman rakenne

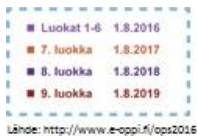
Vihtin kunnassa laaditaan kuntatason opetussuunnitelma, jossa päätetään perusopetuksen kasvatustyön, opetuksen, oppimisen arvioinnin ja tuen, ohjauksen ja oppilashuollon, kodin ja koulun yhteistyön sekä muun toiminnan järjestämisestä ja toteuttamisesta. Lisäksi paikallisessa opetussuunnitelmassa täydennetään ja painotetaan opetussuunnitelman perusteissa määriteltyjä tavoitteita, toimintaa ohjaavia linjauksia, keskeisiä sisältöjä ja muita opetuksen järjestämiseen liittyviä seikkoja paikallisesta näkökulmasta. Vihtin opetussuunnitelma julkaistaan valtakunnallisten Perusteiden mukaisessa järjestyksessä, [Opetussuunnitelma](#)julkaistaan sähköisenä kunnan nettisivuilla.

Vihtin kunnassa perusopetusta annetaan vuosiluokille 1-9 suomenkielillä ja vuosiluokille 1-6 ruotsinkielillä. Suomenkielinen opetussuunnitelma valmistellaan kuntakohtaisena. Suomenkielinen opetussuunnitelma käännetään ruotsinkielelle paikallisen osion valmistuttua. Ruotsinkielinen opetussuunnitelma on käytössä Nummela Skolassa. Vihtin ruotsinkieliset oppilaat suorittavat vuosiluokat 7-9 lähikunnissa, pääsääntöisesti Lohjalla tai Helsingissä.

Koulujen vuosittaiset lukuvuosisuunnitelmat laaditaan kouluissa koko opetushenkilöstön kanssa. Lukuvuosisuunnitelma esitellään huoltajille lukukauden alussa järjestettävissä vanhempainilloissa. Koulu ottaa oman toimintakulttuurinsa mukaan oppilaat mukaan lukuvuosisuunnitelman valmisteluun. Huoltajien ja oppilaiden osallistaminen lukuvuosisuunnitelman valmisteluun kirjataan koulukohtaisiin suunnitelmiin.

Tuntijaosta on säädetty [valtakunnallisissa asetuksissa](#) ja paikallisen tuntijaon valmistelu on tehty rehtoriryhmässä. Tuntijako on esitelty OPS-työhön osallistuvalla opettajaryhmälle helmikuussa 2015. Maaliskuussa 2015 tuntijakoa on käsitelty koulujen YT-aikana. Tuntijakoon on pyydetty huoltajilta kommentteja keväällä 2015. Vihdin vanhemmat ry:lle on esitelty opetussuunnitelmatyötä ja erityisesti tuntijakoa. Vihdin vanhemmat ry on esittänyt toiveen, että koulujen vanhempainilloissa kerrotaan tuntijaosta tarkemmin. Kasvatus- ja koulutuslautakunta on hyväksynyt perusopetuksen tuntijaon 11.8.2015. Uuden opetussuunnitelman siirtymäkautena vuosina 2016-2020 tuntijako vaihtelee, mutta oppilaiden tuntimäärä pysyy samana peruskoulun aikana. Vuonna 2016-17 luokat 1-6 siirtyvät uuteen OPS:n ja sen jälkeen 7.-9. luokat vuosi kerrallaan.

Uusi opetussuunnitelma otetaan käyttöön vaiheittain seuraavan aikataulun mukaisesti:

■ Luokat 1-6	1.8.2016
■ 7. luokka	1.8.2017
■ 8. luokka	1.8.2018
■ 9. luokka	1.8.2019

Lähde: <http://www.e-oppi.fi/ops2016>

Tuntijakotaulukot löytyvät luvusta [Perusopetuksen tehtävä, tavoitteet ja laaja-alainen osaaminen](#).

.

Koulu toimintaympäristönä

Opetukseen osallistuvalla on oikeus turvalliseen opiskeluympäristöön samoin kuin opetuksen toteuttamisesta vastaavilla on oikeus turvalliseen työympäristöön. Koulujen lukuvuosittain päivitettävä lukuvuosisuunnitelma sisältää koulukohtaiset suunnitelmat ja toimintamallit, miten huolehditaan oppilaiden koulunkäynnistä, turvallisuudesta ja hyvinvoinnista. Kasvatustyö ja hyvinvoinnin edistäminen kuuluu koulun kaikille aikuisille tehtävästä riippumatta. Yhteistyö on suunnitelmallista ja sen toteutumista arvioidaan yhdessä yhteistyökumppaneiden kanssa. Opetussuunnitelmaan liittyvä oppilashuoltoa sekä kodin ja koulun yhteistyötä koskeva osa on valmisteltu yhteistyössä Perusturvakuntayhtymä Karviaisen kanssa.

- Perusopetuksen koulut muodostavat niin alakoulujen kuin yläkoulujen oppilaaksiottoalueet. Monialaiset alueelliset oppilashuollolliset ryhmät kokoontuvat pääosin yläkoulujen oppilaaksiottoalueista. Näiden ryhmien toiminnan tavoite on edistää perusopetuksen yhtenäisyyttä sekä siirtymävaiheisiin liittyvää yhteistyötä niin oppilashuollollisissa kuin pedagogisissa asioissa. Lisää luvuissa [Oppimisen ja koulunkäynnin tuki](#) ja [Oppilashuolto](#).

.

Vihdin kunnassa pyritään erilaisin toimintatavoin huolehtimaan oppimisympäristön psyykkisestä ja fyysisestä hyvinvoinnista:

- Henkilöstön työsuojelulliset asiat, kuten sisäilmaprosessikaavio ja läheltä piti-ilmoitus sekä vakuutusasiat löytyvät kunnan [intrasta](#).
- Kiinteistöjen ylläpitoa koskevat tilapalvelun periaatteet löytyvät myös [intrasta](#).

.

Paikalliset suunnitelmat

Opetussuunnitelma on asiakirja, johon vaikuttaa monet paikalliset jo olemassa olevat suunnitelmat:

- [Vihdin kunnan strategia](#)
- [Varhaiskasvatuksen suunnitelma](#)
- [Esiopetuksen opetussuunnitelma](#)
- [Perusopetukseen valmistavan opetuksen suunnitelma](#)

- [Kotouttamisohjelma](#)
- [Lukion opetussuunnitelma](#)
- [Aamu- ja iltapäivätoiminta](#)
- [Lastensuojelulain mukainen lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma](#)
- [Oppilashuoltosuunnitelma](#)
- Yhdenvertaisuuslain mukainen yhdenvertaisuussuunnitelma

Yhdenvertaisuussuunnitelmaan on laadittu ohjeet (intrassa Sivistyskeskus – Perusopetus – Oppilashuolto), joiden pohjalta laaditaan koulukohtaiset yhdenvertaisuus- ja arvosuunnitelmat lukuvuosisuunnitelmaan.

Kuntatasoinen yhdenvertaisuussuunnitelma valmistuu lokakuussa 2016.

- [Kestävän kehityksen suunnitelmaan liittyvä ilmastostrategia- ja toimenpideohjelma](#)
- Koulukohtainen kulttuurikasvatuksen suunnitelma ja tapahtumat kirjataan lukuvuosisuunnitelmaan.
- o Vuoden 2012 KeKe-suunnitelmat löytyvät intrasta: Sivistyskeskus – hallinto –talousarviotavoitteet-kestävänkehityksen suunnitelma – koulutuksen tulosalueet
- [Tietostrategia](#)
- Vihdin kunnan sähköinen hyvinvointikertomus keväällä 2016.

.

Osallistuminen

opetussuunnitelman

laadintaan

Vihdin paikallisen opetussuunnitelman laatimisessa on ollut mukana lukuisa määrä henkilökuntaa. Suunnittelu aloitettiin vuonna 2013, mistä lähtien henkilöstö on myös työstänyt sitä.

- Vihdin kunnassa järjestetään vuosittain koko opetushenkilöstölle virkaehtosopimuksen mukainen koulutuspäivä (Veso). Syksyn 2013 ja 2014 Veso-päivien teemana on ollut uusi opetussuunnitelma. Lukuvuoden 2014 – 2015 aikana kouluja on ohjeistettu käymään läpi opetussuunnitelman perusteiden luonnoksia sekä tutustumaan uuden opetussuunnitelman linjauksiin. Tammikuussa 2015 on järjestetty koulukohtainen Veso-iltapäivä, jonka aiheena oli monialainen oppimiskokemus. Kevään 2015 aikana järjestettiin rehtoreille ja OPS-opettajaryhmälle koulutustilaisuudet, joissa käytiin läpi ja työstettiin opetussuunnitelman perusteiden luvut 1-8. Syksyn 2015 Veso-päivän painotus oli ainekohtaisissa opetussuunnitelmissa. Tätä työtä jatkettiin syksyn 2015 OPS-työskentelypäivissä ja saatettiin valmiiksi oppiainekohtaiset osiot. Tammikuun 2016 Veso-iltapäivän aiheena olivat oppiainekohtaisten opetussuunnitelmien kommentointi ja muokkaus lopulliseen muotoon.
- Opetussuunnitelman valmistelua on edeltänyt syksyllä 2012 järjestetty TVT-aiheinen Vesopäivä sekä tähän teemaan on järjestetty koulutusta opetushenkilöstölle erityisesti lukuvuosina 2013 -2014 ja 2014 -2015. Tieto- ja viestintätekniikan opetuskäyttöön liittyvää täydennyskoulutusta järjestetään opettajakunnalle edelleen.
- Opetussuunnitelman valmisteluun on liittynyt myös kuntakohtaisen koulutuksen kehittämissuunnitelman laatiminen keväällä 2014. Tähän on liittynyt myös koulukohtaisten kehittämissuunnitelmien laatiminen syksyllä 2014. Kehittämissuunnitelmilla on pyritty tunnistamaan opetuksen järjestämiseen liittyviä seikkoja paikallisesta näkökulmasta.

- Varhaiskasvatus on osallistunut perusopetuksen opetussuunnitelmapäiviin, erityisesti teemat joustava esi- ja alkuopetus sekä oppilashuoltoa koskevat osiot valmisteltiin yhteistyössä. Lukio on myös osallistunut opetussuunnitelmapäiviin.
- Vihdin kunnan sivistyskeskuksen lautakunnille on järjestetty yhteinen seminaari kesällä 2014, jonka aiheena on ollut määrittellä kunnan strategian, opetussuunnitelmien perusteiden sekä muiden keskeisten asiakirjojen sekä paikallisen näkemyksen pohjalta sivistyskeskuksen yhteinen visio (tämän luvun alussa).
- Vihdin kunnan kunnanhallitukselle, kasvatus- ja koulutuslautakunnalle, rehtoreille sekä päiväkodinjohtajille järjestettiin 14.1.2016 seminaari, jonka aiheena oli opetuksen arvot: Miten opetussuunnitelmien ja kunnan arvot näkyvät käytännössä? Lisää opetussuunnitelman luvussa [Arvoperusta ja Oppimiskäsitys](#).

.

Koulujen osallistuminen

Koulut ovat osallistuneet uuden opetussuunnitelman käyttöönottoon eri tavoin:

- Nummelanharjun koulun (Nuhakon) video [oppilaiden osallistamisesta](#).
- Otalammen koulun opetussuunnitelman valmisteluun liittyvä [video](#) ja [video](#).
- Vihdin Yhteiskoulun (VYK) video [oppilaiden osallistamisesta](#).
- Ojakkalan koulun video [oppilaiden osallistamisesta](#).
- Pappilapellon koulussa on työstyetty uuden opetussuunnitelman mukaista monialaista opettajuutta. Tämä tiimiohjaajuuks koskee kaikkia työyhteisön jäseniä. Tiimit muodostetaan kuudesta luokanopettajasta. Laaja-alaiset erityisopettajat toimivat tiimien tukena. Tämä mahdollistaa joustavia rakenteita. Lisäksi Pappilapellolla on työstyetty arvoja liittyen uudenlaiseen opettajuuteen: pitkäjänteistä toiminnan kehittämistä struktuureissa, arvioinneissa, koulun käytänteissä, ryhmäytämisen tavoissa; kaikki opettavat kaikkia, oppimaan ohjaamista, sekä oppilaan kunnioittamista hänen omassa oppimistyyliään. Tämä on mahdollistanut kollegiaalista tukea, kokemusten ja hyvien käytänteiden jakamista, sekä lapsille erilaisia kontakteja. Selkeät ja valvottavissa olevat yhteiset pelisäännöt auttavat: yhteiseen hiileen puhaltaminen rajoissa ja rakkaudessa. Opettajat ja ohjaajat yhteistyössä tukevat toistensa työtä ammattitaidollaan.

.

Muut tahot, jotka ovat olleet mukana opetussuunnitelman laadinnassa ja toteutuksessa

- Huoltajat – oppilaat – opettajat
- Oppilashuoltohenkilöstö
- [Karviainen](#)
- [Ateria- ja puhdistuspalvelu](#)
- [Tilapalvelu](#)
- [Kirjasto](#)
- [Vihdin Vanhemmat ry](#)
- Yhteistyö nuoris-, kirjasto-, liikunta- ja kulttuuritoimen sekä seurakuntien, järjestöjen, yritysten ja muiden lähiympäristön toimijoiden kuten Yrittäjäseuran, luontokoulujen, museoiden ja nuorisopalvelujen kanssa.

.

Opetussuunnitelman toteutumisen seuranta, arviointi ja kehittäminen

Rehtoreille järjestetään vuosittain Opetussuunnitelman arviointipäivä maaliskuussa, missä käydään muutosehdotukset läpi ja tehdään ne ja viedään lautakuntaan kesäkuussa. Muutokset tulevat voimaan seuraavan lukuvuoden alussa. Tuntijako arvioidaan myös samassa seminaarissa.

Kevätlukukauden lopussa opetushenkilöstö arvioi koulun lukuvuosisuunnitelman toteutumista sekä laatii pohjan seuraavan vuoden lukuvuosisuunnitelmalle. Koulut toimittavat arvion lukuvuosisuunnitelman toteutumisesta pedagogiselle sihteerille, joka tekee koosteen lukuvuosisuunnitelmien arvioinneista lautakunnalle. Saatu palaute lukuvuosisuunnitelmien arvioinneista pyritään ottamaan huomioon seuraavan vuoden talousarvion laadinnassa niin määrärahojen kuin asetettavien tavoitteiden osalta.

Opetuksen järjestämisessä pyritään ottamaan huomioon muutokset koulua ympäröivässä maailmassa ja vahvistamaan koulun tehtävää kestäväen tulevaisuuden rakentamisessa päivittämällä opetussuunnitelmaa niin valtakunnallisten kuin paikallisten vaatimusten mukaisesti. Opetussuunnitelmaan tehtävät päivitykset hyväksyy kasvatus- ja koulutuslautakunta. Lukuvuosina 2016 – 2017 ja 2017 – 2018 tullaan tekemään täydennyksiä ja korjauksia nyt valmisteilla olevaan paikalliseen opetussuunnitelmaan.